

معماری مرجع BIAN چیست و چگونه می توان از آن استفاده کرد؟

محمدجعفر زارعی مدیر پروژه تحول و فناوری اطلاعات بانک پارسیان پست الکترونیکی: MJ.Zareei22@gmail.com

مقدمه

باین (BIAN) یک مؤسسه غیرانتفاعی متشکل از بانکها، تولیدکنندگان نرمافزار، مشاورین کسبوکارو دانشگاهها است که با هدف ارایه مدل و استانداردی جهانی در حوزه بانکداری ایجاد شده است. باین دارای اعضایی معتبر مانند ،مایکروسافت، آیبیام، جیپی مورگان،Temenos, USBank, و بسیاری شرکتها و بانکهای معتبر دیگر میباشد.

ویژگی متمایز باین نگرش قابلیتمحور در تقابل با نگرش فرآیند محور است. در اولی برای تحلیل پدیده پیچیدهای مثل یک بانک بر قابلیتهای مورد نیاز برای بانک تمرکز می سود و در دومی از تحلیل فرآیندها بدین منظور استفاده می شود. باین از استعاره ساده آشپزخانه برای تشریح و تمایز این دو نگرش استفاده می کند. آشپزخانه را می توان با تحلیل چگونگی فرآیندهای مختلف پخت غذا مدل کرد. این فرآیندها متغیر هستند و ممکن است متناسب با دستور آشپزی تغییر کنند. منظر دیگر برای مدل کردن آشپزخانه استخراج مواد و قابلیتهای مورد نیاز در آن است. برای شناخت آشپزخانه می توان تحلیل کرد که هر آشپزخانه به چه قابلیتهایی مثل اجاق گاز، فر، ظروف مختلف، یخچال، مواد مختلف غذایی و نهایتاً آشپز نیاز دارد. با داشتن این قابلیتها و نهایتاً داشتن دستور آشپزی شما می توانید هر نوع غذایی که برای آن برنامه داشتهاید، تهیه کنید.

رویکرد قابلیتمحور نگاه ایستا (استاتیک) به بانک دارد و به همین دلیل دارای پایایی و ثبات بیشتری است. در واقع باین سعی کرده است تمام قابلیتهای مورد نیاز برای ساختن هر نوع بانکی را شناسایی کند. این رویکرد کمک می کند تا بانکها بتوانند با انتخاب قابلیتهای

مورد نیاز خود که با راهبرد کسبوکار آنها تطابق بیشتری دارد، نسبت به ایجاد و ارتقاء قابلیتهای مورد نیاز خود اقدام کنند. لازم به ذکر است رویکردهای فرایندمحور و قابلیتمحور در تضاد با هم نیستند بلکه مکمل هم هستند. در این مقاله نمی توان به همه ابعاد مدل پیچیده باین پرداخت بلکه سعی شده است بیشتربه منطق و تفکر بنیادی آن پرداخته شود. علاقهمندان می توانند برای اطلاعات بیشتر به منابع معرفی شده رجوع کنند. واژههای کلیدی: BIAN، بانکداری، معماری سازمانی، معماری مرجع،

راهبرد فناوری اطلاعات، معماری سرویس گرا، Core Banking

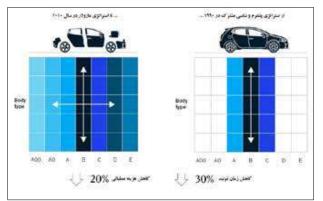
معماری مرجع باین قرار است چه مشکلی از صنعت بانکداری را حل کند؟

یکی از مهم ترین مشکلات صنعت بانکداری متورم شدن زیرساخت نرمافزاری آن است که به مرور زمان و بدون نقشه و طرح مشخصی گسترش پیداکرده و تبدیل به کلافی سردرگمی شده است. در وصف این کلاف سردرگم از عبارتهای اسپاگتی و کلاف مویی (Hairball) استفاده می شود که توصیف کننده میزان پیچیدگی آن است. از پیامدهای این پیچیدگی بالا رفتن هزینه های نگهداری، افزایش زمان ورود به بازار و مهم تر از همه فقدان چابکی لازم برای ورود به مدل های نوین کسبوکار و توسعه سریع محصولات جدید است.

این در حالی است که صنعت بانکداری جزء گروه صنایعی است که وابستگی زیادی به فناوری دارد. لذا وجود زیرساخت نرمافزاری سخت و پیچیده، قدرت انعطاف و سرعت عمل را از بانکها در این فضای پویا و پرنوسان می گیرد. این موضوع از آن جهت حائز اهمیت

BUILDING WITHOUT A PLAN - SHANTY TOWN AND APPLICATION FORTFOLIC An enterprise where application development is not coordinated with an enterprise plan... A city where new construction is not coordinated with a town

شکل ۱: نبود معماری اولیه در ساخت شهری و زیرساخت نرافزاری دارای تبعات مشابه است

شکل ۲: حرکت از راهبرد بُنسازه به سمت راهبرد پیمانهای کاهش هزینه و زمان تولید را به دنبال داشت.

شکل۳: استفاده از تکنیک قطعهبندی در صنعت ساخت و ساز برای کاهش هزينه و افزايش سرعت

نوین آموخت. به راستی کشور چین چگونه میتواند در طی ده روز بیمارستان ۱۰۰۰ تختخوابی را بنا کرده و مجهز نماید؟ (شکل۳). البته این توانایی خارق العاده دارای ابعاد متعددی است که ما در این مقاله قصد پرداختن به تمامی ابعاد آن را از منظرهای اجتماعی، فرهنگی و فناوری نداریم. مهمترین بعدی که مد نظر ما در این مقاله است، منظر معمارى فنى است. متخصصان ساختوساز چين به گونه اى بناى بيمارستان پيش شرط اجراى اين راهبرد، وجرد قابليت قطعه بندى را مدل كردهاند كه متشكل از قطعات (Component) تعريف شده، منفك یا پیمانهای در لایه زیرساخت نرمافزاری است. قابلیتی که بسیاری از واز ییش ساخته است. این قطعات شامل دیوارها، کف، سقف، پنجره و ...می باشند که به راحتی به هم چفت (متصل) شده و از هم جدا می شوند همینن تجربه را می توان به گونه ای دیگر از صنعت ساختوساز (Loosely Coupled). لذا این قطعات پیش ساخته از قبل آماده شده و

بیشتری است که اکوسیستم صنعت بانکداری با ظهور بازیگران جدید و بسیار چابک مثل فین تک ها دچار تلاطم شدیدی شده و این پدیده بقای بانکهای سنتی را تهدید میکند.

یکی از دلایل این پیچیدگی نبود طرح و برنامه مشخص برای توسعه زیرساخت نرمافزاری و سامانه جامع و یکپارچه بانکی است. در واقع بانکها و توسعهدهندگان نرمافزار به مرور زمان و در مواجهه با نیازهای فزاینده بخش کسبوکار بانک بهطور پیوسته به توسعه سامانههای بانکی اقدام کردهاند و چون این توسعه مطابق برنامه و معماری درستی نبوده است، منجر به افزایش پیچیدگی شده است. در این شرایط به علت درهمتنیدگی زیاد، تغییر در یک بخش ممکن است منجر به ایجاد اشکال در سایر بخشها شود که از آن بەعنوان معمارى Monolithic ياد مىشود.

شکل شماره (۱) همین مفهوم را با استفاده از استعاره طراحی شهری بیان می کند. همچنان که نبود یک طرح، نقشه و معماری اولیه منجر به ایجاد شهری با ساختار و بافت غیر اصولی و ناکارآمد می شود، نبود معماري و طرح اولیه منجر به زیرساخت نرمافزاري پیچیده و غيرمنعطف مي شود.

راه حل باین برای حل این مشکل چیست؟

باین برای حل این مشکل سعی میکند از همان روشی استفاده کند که خودروسازان آلمانی برای افزایش قدرت رقابت خود با خودروسازان ژاپنی در دهه ۹۰ میلادی استفاده کردند. همان روشی که چین را قادر می سازد بیمار ستان ۱۰۰۰ تختخوابی را در کمتر از ۱۰ روز بسازد.

در دهه نود میلادی خودروسازان آلمانی به لحاظ قیمت توان رقابت با خودروسازان ژاپنی نداشتند. برای حل این مشکل آنها سعی کردند از راهبرد مبتنی بر بُنسازه به سمت راهبرد پیمانهای حرکت کنند (شکل ۲)

این راهبرد جدید موجب شـد که خودروسازان آلمانی بر پیمانههای راهبردی تمرکز کرده و بر مبنای آن مزیت رقابتی خود را تعریف کنند. با واگذاری ساخت قطعات غیر راهبر دی به شرکای راهبر دی خود هزینههای عملیاتی خود را تا ۲۰٪ کاهش داده و زمان تولید را نيز تا ۳۰٪ كم كردند.

شرکت مکنزی همین راهبرد را به بانکها پیشنهاد میکند. این شرکت به بانکها توصیه می کند که به سمت زیر ساخت پیمانهای حرکت کنند تا بتوانند بر بخشهای راهبردی تمرکز کرده و فعالیتهای غیرراهبردی را برونسپاری کنند.

بانکها از آن بیبهرهاند.

Norfibrieredo-Datta	Salar & Secondor		Operations & Execution			Bisk& Compliance	Busines Support	
Contraction of the state of the	NUMBER OF CONSISTENCE	Martistica	(U)-		Internet.	Marry Partstaking & Traditory	Constitution of the	Allebraid
			میں	زه کسی کسیو کسیو کسیو کمیو کمیو کمیو کمیو	دامنه	<text></text>		
anne have a short and a			e alvertinana.					BIAN

شکل ۴: نمای سرویس (Service Landscape) روشی برای نمایش گروه بندی دامنههای سرویس

سريعا به هم متصل می شوند.

نکته جالب در مورد این بیمارستان این بود که بعد از فروکش کردن کرونا در ووهان چین این بیمارستان تخریب نشد بلکه جمعآوری شد. یعنی کاربری آن به سادگی تغییر کرد. یکی از دلایل این قابلیت تغییر و انعطافپذیری، کم بودن اتصالات سخت مثل جوشکاری بود.

باین با تاسبی به تجربیات صنعت خودروسازی و ساختوساز، در مواجهه با مشکل پیچیدگی و عدم انعطاف پذیری در لایه زیرساخت نرمافزاری (شامل سامانه جامع بانکی)، سعی میکند به گونه ای صنعت بانکداری را درلایه کسبوکار مدل کند کسه انعکاس آن در لایه نرمافزاری و یا برنامههای کاربردی منجر به معماری سرویس گراشود.انعطاف، سادگی، قابلیت استفاده مجدد و کاهش هزینه از نتایج این گونه معماری است. لازم به ذکر است که کاربردهای مدل باین محدود به موارد یادشده نیست که در ادامه موضوع به بعضی از این کاربردها اشاره خواهد شد.

دراین راستا باین تلاش می کند صنعت بانکداری را در لایه کسب و کار اف راز (بخش بندی) کند. هر بخش یا قطع و دارای وظیفه منحصر بهفردی بوده و قطعات با هم همپوشانی ندارند. هر قطعه یا بخش در واقع بخشی از فعالیت بانکداری است.

باین ادعا می کند که مجموعه این قطعات تا آن حد کامل است که می توان هر نوع بانکی را با انتخاب قطعات مناسب ایجاد کرد. یعنی اگر قصد دارید بانکداری خُرد یا شرکتی بسازید می توانید با انتخاب قطعات مناسب که باین آن ها را دامنه سرویس یا Service Domain می نامد، این هدف را محقق کنید. باین در نسخه ۹ حدود ۳۲۶ دامنه سرویس را شناسایی کرده است. باین برای نمایش و ارایه این ۳۲۶ دامنه سرویس ها می توانست آن ها را بر مبنای حروف الفبا مرتب کرده و ارایه دهد. ولی چنین روش ارایه ای خیلی ساده و در برگیرنده اطلاعات ویژه ای نیست. لذا باین

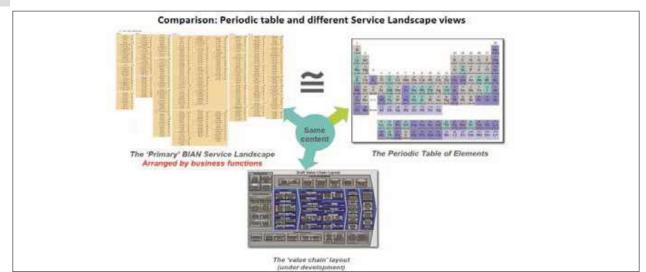
سعی کرده است که این دامنههای سرویس را بهصورت مفهومی و بر اساس نوع و کارکرد آنها دستهبندی و گروهبندی کند. حاصل این گروهبندی در قالب شکل ۴ نمایش داده شده که به آن Service Landscape گفته می شود.

بزرگترین گروهبندی، حوزه کسبوکار نام دارد که در برگیرنده چندین دامنه کسبوکار و هر دامنه کسب و کار در برگیرنده چندین دامنه سرویس میباشد که کوچکترین واحد تقسیمبندی است.

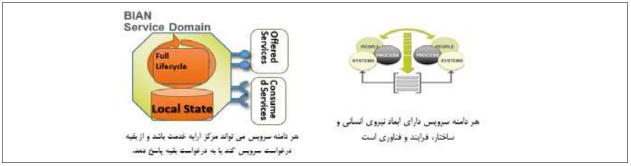
باین نمای سرویس بی بسط تو پر ترین و تع تعمیم بردی با جدول باین نمای سرویس یا Service Landscape خود را با جدول زمینه متفاوت هستند. یعنی همچنان که با ترکیب مناسب عناصر جدول مندلیف می توان هر نوع ماده موجود در طبیعت را ساخت، با ترکیب عناصر (دامنه سرویس) Service Landscape نیز می توان هر نوع بانک با حوزه فعالیت دلخواه اعم از بانکداری خرد، شرکتی، تجاری و غیره را ایجاد کرد (شکل ۵).

به بیان دیگر، هر نوع فعالیت بانکی را از قبیل ارایه تسهیلات افتتاح حساب، وام مسکن، وام شرکتی، حساب سریرده و یا فعالیتهای شناسای مشتریان(KYC)، اعتبارسنجی آنها و غیره را میتوان از تعامل و بده -بستان (Call-Response) بین دامنههای سرویس اجرا کرد.

باینبهروشی دیگر چیدمان دامنههای سرویس رانشان می دهد که بر گرفته از مفهوم زنجیره ارزش است (شکل۵). عناصر یا دامنههای سرویس در دو شکل هیچ تفاوتی ندارد. این نمایش جدید که نمای زنجیره ارزش یا M4 نامیده می شود دارای این ویژگی است که هر چقدر از سمت چپ به راست حرکت کنیم از دامنههای سرویس مربوط به فعالیتهای Back Office به سمت دامنههای سرویس مرتبط با فعالیتهای Front Office یعنی مدیریت مشتریان و کانالهای دسترسی به آنها می رسیم.

شکل۵: جدول مندلیف و Service Landscape دارای کارکرد مشابه در دو عرصه متفاوت هستند

شکل ۶: ویژگیهای هر دامنه سرویس

ویژگیهای عناصر جدول مندلیف بانکی

ابتدا بر این نکته تاکید می شود که ما تعابیر قطعه (جهت ایجاد تناظر با مفهوم قطعات در صنعت اتومبیل سازی و ساختوساز)، بلوک سازنده (Building Block)، بخش و عنصر را همه برای بیان یک مفهوم واحد که به آن دامنه سرویس گفته می شود به کار می گیریم و از این به بعد بیشتر از واژه دامنه سرویس استفاده خواهد شد.

در بالا اشاره شد که باین مدعی است تمام عناصر جدول مندلیف بانکی را استخراج کرده است. اکنون به تعداد از ویژگیهای این عناصر اشاره می شود:

• هر دامنه سرویس دارای وظیفه مشخصی در صنعت بانکداری است که با بقیه متفاوت است. مثلا دامنه سرویس Corporate Loan وظیفه ارایه وام به شرکتها، Customer Credit Rating وظیفه سنجش سرطح اعتبار مشتریان و Customer Position وظیفه ارایه تصویر یکیارچه مالی از تمام حسابها و محصولات مشتری را به عهده دارد.

 در داخل هر دامنه سرویس، دامنه سرویس دیگری وجود ندارد. در واقع دامنه سرویس، کوچکترین سطح تعریف برای یک قطعه است که بتواند کار و وظیفه مشخصی را انجام دهد.

هر دامنه سرویس میتواند به عنوان یک مرکز ارایه سرویس عمل

کرده و دامنه سرویس های دیگر آن را صدا زده و درخواست خدمت کنند. • باین به داخل هر دامنه سرویس کمتر توجه داشته و بیشتر به رفتار آن و ورودی/خروجی آن پرداخته است.

• هـر دامنه سرویس دارای (BOM) Business Object Model (BOM) است که شامل مدل داده می باشد.

 هر دامنه سرویس را میتوان برونسپاری کرد. بخصوص دامنههای سرویسی که راهبردی نیستند. سازندگان اتومبیل انرژی خود را صرف ساخت قطعات غیرمهم نکرده و آن را برونسپاری میکنند.

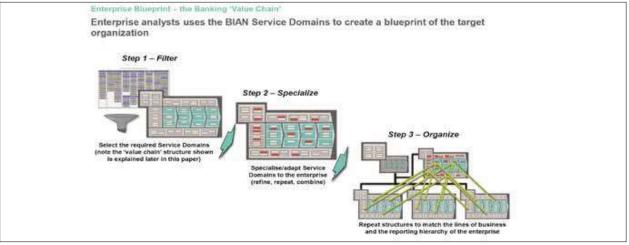
باین دارای نگرش قابلیتمحور است، به همین دلیل سه بعد را برای هر دامنه سرویس قایل است که شامل ابعاد نیروی انسانی، فرآیند و فناوری هستند. تاکید می شود هنگامی یک قابلیت ایجاد می شود و می تواند مشکلی را حل کند که این سه بعد با هم دیده شوند.

نقشه جامع^۱ چیســت و هر بانک چگونه می تواند نقشه جامع ویژه خود را ایجاد کند؟

نقشهٔ تصویری است از تمام دامنههای سرویس انتخاب شده و مورد نیاز هر بانک. شکل ۸ مراحل سه گانه تهیه نقشهٔ جامع را نشان میدهد:

1- Blueprint

شکل ۷: مراحل تهیه نقشه جامع ویژه هر بانک

- مرحله فیلتر کردن: در این مرحله باید دامنه های سرویسی که ارایه دهند، نقشه جامع مختص هر بانیک نیز می تواند مبنایی برای مورد نیاز بانک نیستند، حذف شوند. به عبارت دیگر مطابق با تصمیم گیری های مختلف مدیران قرار گیرد. راهبرد کسبوکار، هر بانک به تعدادی از این دامنههای سرویس نیاز ندارد. به طور مثال بانکی که قصد ندارد وارد حوزه بانکداری زیر را داد: تجاری شــود به دامنههای سرویس Trade Finance, LC, LG نیاز ندارد. بهطور کلی اکثر بانکهای ایرانی فعالیتهای مربوط به بازار سرمایه را انجام نداده و بیشتر بر فعالیتهای بازار یول سرویس بدهد؟ متمر کز هستند. لذا اکثر دامنههای سرویس مربوط به دامنههای کسبوکار -Investment Management, Market Opera اهمیت کمتری برخوردارند؟ tion و Wholesale Trading جـزوه حوزه فعالیت بانکهای ایرانی قرار نمی گیرند و باید حذف شوند .
  - ۲. مرحله بومیسازی: ویژگیهای کارکردی هر دامنه سـرویس ممکن است بر مبنای نیاز هر بانک تغییر کند. بهطور مثال بانکداری اسلامی-ایرانی موجب تغییر دامنههای سرویس مربوط به تسهیلات و یا محصولات می شود.
- ۳. مرحله سازماندهی دامنههای سرویس: در این مرحله چیدمان وضعیت قابل قبولی دارد؟ دامنههای سرویس ممکن است بر اساس خطوط کسبوکار و در برنامه ریزی بر مبنای نقشه جامع میتوان برای هر دامنه سرویس بین الملل یک بانک باید در بر گیرنده دامنه های سرویس متفاوتی حرکت از وضعیت موجود به مطلوب را برنامه ریزی کرد. ىاشند.

کاربردهای نقشه جامع

نقشیه جامع در واقع مهمترین بخش معماری کسیبوکار هر بانک است که می تواند مبنای بسیار عالی برای تصمیم گیری در لایههای راهبردی و عملیاتی برای مدیران ارشد، میانی و عملیاتی باشد. نقشه جامع کلیه فعالیتهای هر بانک را در یک صفحه و بهصورت منظم و تقسيم بندي شده نشان ميدهد. همانند نقشه يک شهر که معماران و طراحان شهر می توانند با استفاده از آن تصویری جامع و یکیارچه از شهر داشته باشند و برای هر بخش آن برنامه و طرح مشخصی

به عنوان مثال با مبنا قرار دادن نقشــه جامع مى توان ياســخ سوالات

* فناوري اطلاعات بانک با تمرکز بر کدام دامنه هاي سرويس مي تواند ارزش بیشتری تولید کند؟ و باید اولویت را به کدام بخش و دامنه

* کدام دامنههای سرویس مهمتر و راهبردیتر هستند و کدام از

* کدام دامنه سرویس را میتوان برون سپاری کرد و کدام بهتر است درون سیاری شوند؟

* تورم نیروی انسانی در کجا بیشتر است؟

* کدام بخش از فعالیتهای بانک (دامنه سرویس) باید در ستاد متمركز باشد و كدام فعاليت مىتواند بهصورت توزيع شده باشد؟

* سطح کارایی در کدام دامنههای سرویس پایین است و در کجا

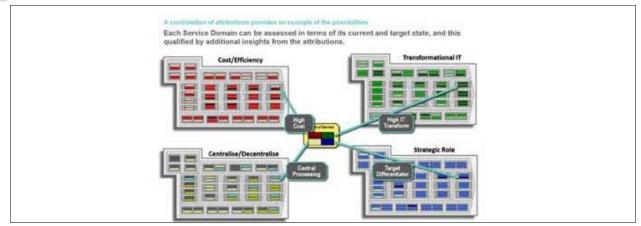
یا ساختار سازمانی بانک انجام شوند. مثلا ممکن است شعبات 🛛 وضعیت موجود را استخراج و وضعیت مطلوب را هدف گذاری و برنامه

بنابراین، نقشه جامع تصویری جامع از همه ابعاد بانک با جزئیات لازم در یک صفحه ۲ به مدیران ارایه می دهد تا بر تمامی بخش های بانک تسلط داشته و برای هر بخش تصمیمات لازم در لایه های راهبرد و عملياتي اتخاذ كنند.

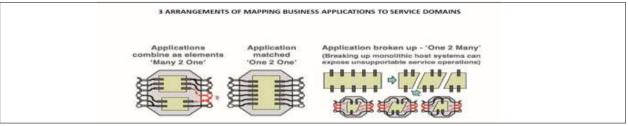
انعکاس نقشیه جامع در لایه معمیاری برنامههای کاربردی اگر نگاه معماری سازمانی به بانک داشته باشیم، همان طور که

2- Bank in a Page

3- Application Architecture

شکل ۸: نقشه جامع بهعنوان نقشه «بانک در یک صفحه» مبنایی برای تصمیمات راهبردی و عملیاتی است.

شکل ۹: روشهای نگاشت دامنههای سرویس به لایه نرم افزار و برنامههای کاربردی

یادآوری شــد، نقشــه جامع بخش مهمی از لایه معماری کسبوکار را تشـکیل میدهد. نقشــه جامع مبنا و مرجع مناسب برای طراحی معماری برنامههای کاربردی است.

ابتدا بر این نکته تاکید می شود که باین نگرش معماری سرویس گرا^۴ را در لایـه کسـبوکار اعمال کـرده و در لایه معمـاری برنامههای کاربردی هنوز ورود نکرده اسـت. ولی برای به کارگیری باین در این لایه راهحلها و خطوط راهنمای زیادی ارایه کرده است.

اولین سوالی که در اینجا مطرح است این است که با استفاده از نقشه جامع تهیه شده از دامنههای سرویس مورد نیاز بانک چگونه می توان لایه برنامههای کاربردی را طراحی کرد؟ در واقع انعکاس نقشه جامع بهعنوان بخــش مهمی از معماری لایه کســبوکار در لایه معماری برنامههای کاربردی چگونه خواهد بود؟

باین در این ارتباط ســه روش را برای نگاشت دامنههای سرویس به برنامههای کاربردی معرفی کرده است (شکل۹):

 در حالت اول هر دامنه سرویس به یک برنامه کاربردی مجزا تبدیل می شرود (یک-به-یک). به طور مثال اگر بانکی از بین ۳۲۶ دامنه سرویس معرفی شده توسط باین، ۲۵۰ دامنه سرویس را انتخاب کرده باشد و فرض شود از این تعداد ۲۰۰ دامنه سرویس به لایه نرمافزار وابستگی زیادی داشته باشند و باید برای آن ها برنامه کاربردی تهیه کنیم، در این صورت به ۲۰۰ برنامه کاربردی مبتنی بر سرویس (Service Based) نیاز خواهیم داشت.

در حالت دوم ممکن است یک دامنه سرویس منجر به چند برنامه
کاربردی مبتنی بر سرویس شود (چند-به-یک).

 در حالت سوم ممکن است چند دامنه سرویس با هم ترکیب شده و منجر به یک برنامه کاربردی مبتنی بر سرویس شوند (یک - به –چند).
در حالت اول ریزدانگی سرویسها زیاد شده و معماری به سمت ریز سرویس سروی داده خواهد شد. محتمل ترین حالت آخرین گزینه است. یعنی به دلایل فنی و افزایش کارایی معمولا چند دامنه سرویس که تعامل بیشتری با هم دارند در قالب یک برنامه کاربردی خوشهبندی می شوند.

سناريوهای کسبوکار

باین در نسـخهٔ ۹ خود حدود ۲۶۸ سناریوی کسـبوکار ارایه کرده است. سـناریوی کسـبوکار که یک نمونه آن در شکل ۱۰ نمایش داده شـده اسـت، در واقع مثالهایی از انجام تعدادی از فعالیتهای بانکی با ترکیب دامنههای سـرویس مختلف است. قبلا اشاره شد که باین مدعی اسـت هر نوع فعالیت بانکی را میتوان با کمک دامنههای سرویس مناسب اجرا کرد. سناریوهای کسـبوکار شواهدی بر این مدعا هسـتند. لازم به ذکر اسـت که سناریوهای کسـبوکار جزء اسـتانداردهای رسـمی باین نیسـتند و باین قصد دارد با کمک این سـناریوها چگونگی اجرای فعالیتهای بانکـی را با کمک دامنههای سرویس نشان دهد. هر بانک میتواند از این سناریوها ایده گرفته ولی

⁴⁻ Service Oriented Architecture (SOA)

Contact Dialogue Customer Be Manage		Product Directory	Customer d	Customer Product Service Eligibilit
Handle Request for Investment Product Selection	Verify Private Banking Customer Get Available Products Determine	Position	1	1
	n	sots for Which Customer is Eligible	•	
Agree Conditions with	repare Offer			
Customer	1	1	1	1

شکل۱۰: یک سناریو نمونه- بررسی و پیشنهاد یک محصول به مشتری

شکل ۱۲: خلاصهای از مزایای استفاده از BIAN

استفاده از باین در تدوین راهبرد فناوری اطلاعات

بسیاری از سازمانها از جمله بانکها علاقهمند به داشتن راهبرد مشخص در حوزه فناوری اطلاعات هستند. وجود چنین راهبردی موجب می شود سازمان ها و بانک ها جهت گیری مشخصی در حوزه فناوری اطلاعات داشــته و ارزش آفرینی بیشــتری برای سازمان خود داشته باشند. در این مقاله فرصت پرداختن به ابعاد مختلف تدوین راهبرد فناوری اطلاعات نیست ولی خیلی مختصر با توجه به شکل ۱۱ ابعاد آن تشریح می شود و در هر بعد به نقش مدل باین در این فرآیند. اشاره می شود.

اولین بعد راهبرد فناوری اطلاعات کسب شیناخت و فهم دقیق از جهت گیری ها و نیازهای کسب وکار است که مطابق شکل در قالب معماری کسبوکار مطرح شده است. در این بعد همان طور که توضیح داده شد، استفاده از نقشه جامع باین بسیار مفید خواهد بود و مبنایی بسیار عالی برای به تصویر کشیدن ابعاد و نیازهای کسبوکار است. در لایه بعدی یعنی لایه معماری برنامههای کاربردی، باین روشگان خوبی برای انعکاس لایه کسبوکار به این لایه دارد ولی هنوز در مورد معماري اين لايه مدل روشيني ارايه نداده است. اصول مرتبط به خوش_هبندی^۵، نقشهای مختلف دامنههای سرویس در هر خوشه (Core, Proxy, Utility)، خارج سازی^۷، چگونگی نگاشت دامنههای سرویس به برنامههای کاربردی، اصول معماری سرویس گرا و غیره از جمله اصولی است که در این لایه می توان با استفاده از باین به کار برد. در لایه اطلاعات و داده، BOM باین کمک بسیار زیادی خواهد کرد.

۶- به علاقهمندان توصیه می شود به مبحث Service Domain Clusters در منابع معرفی شده رجوع كنند.

7- Externalization

وليے در زمینه مفاهیے دیگر دادہ که معمولاً در معماری به آنها پرداخته می شود و در راهبرد فناوری اطلاعات مرورد توجه قرار می گیرد، مثل حاکمیت داده، کیفیت داده و تحلیل داده باین کمک زیادی نمی کند.

در لایه معماری زیرساخت و امنیت نیز باین خیلی ورود نکرده و استفاده زیادی از آن در این مورد متصور نیست. البته دامنههای سرویسے وجود دارد که به امنیت اشاره کرده ولی دارای عمق لازم نیست.

سازماندهی فناوری اطلاعات به مفاهیمی از قبیل راهبرد برونسیاری فناوري اطلاعات، ساختار سازماني و مديريت خدمات فناوري اطلاعات می پردازد که باین در این موارد نیز متدلوژی یا راه حل مشخصی ارایه نکرده است.

بهطور خلاصه استفاده از باین در سه لایه اول بسیار راهگشاست و نگرش نوینی را ارایه کرده است.

جمعبندى

شکل ۱۲ بهطور خلاصه مهم ترین نکات را در مورد مدل باین نشان مىدھد:

منابع

- BIAN-How-to-Guide-Introduction-to-BIAN-V7.0-Final-V1.0 1.
- BIAN-How-to-Guide-Applying-the-BIAN-Standard-V7.0-Final-2. V1.0
- BIAN-How-to-Guide-Design-Principles-Techniques-V7.0-Final-3. V1 0
- BIAN-How-To-Guide-Semantic-API-V7.0-Final-V1.0 4.
- 5 BIAN-Semantic-API-Pactitioner-Guide-V8.1

⁵⁻ Clustering